

Sygn. akt IVU 1940/12

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 marca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu - IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Lucyna Ramlo

Protokolant st.sekr.sądowy Renata Zielińska

po rozpoznaniu w dniu 6 marca 2013 r. w Toruniu

sprawy **R. J. (1)**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania **R. J. (1)**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 16 października 2012 r. nr (...)

**I. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy R. J. (1) prawo do emerytury poczynszy od dnia 1 lipca 2012 roku;**

**II. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.**

/-/SSO Lucyna Ramlo

Sygn. Akt IV U 1940/12

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 października 2012 r., znak: ENMS/25/056024233, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.), po rozpoznaniu wniosku z dnia 18 lipca 2012 r. odmówił R. J. (1) prawa do wcześniejszej emerytury z uwagi na niewykazanie 15-letniego okresu stażu pracy w warunkach szczególnych wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Organ rentowy uznał za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. 30 lat 7 miesięcy i 2 dni okresów składkowych i nieskładkowych w tym 7 lat i 3 miesiące zatrudnienia w warunkach szczególnych. Odmówił natomiast zaliczenia do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia na stanowisku „palacz” i „brygadzista” od 1 lipca 1986 r. do 15 maja 1994 r. z powodu braku dokumentów potwierdzających stałość pracy i pełen wymiar czasu pracy.

R. J. (1) w ustawowym terminie, zaskarżył decyzję organu rentowego do Sądu Okręgowego w Toruniu wnosząc o uznanie okresu spornego zatrudnienia za okres pracy w warunkach szczególnych na stanowisku operatora – aparatu suszarni zielonek i palacza c.o. i ponowne rozpatrzenie.

R. J. (1) twierdził, że w Państwowym Gospodarstwie Rolnym Zakładzie (...) w M. pracował od 4 grudnia 1973 r. W marcu 1974 ukończył kurs palaczy suszarni i rozpoczął pracę w suszarni zielonek przy produkcji suszu. W grudniu 1974 r. ukończył kurs operatorów suszarni pasz i został zatrudniony na stanowisku operatora suszarni od maja 1975 r. następnie ukończył kurs palacza centralnego ogrzewania i po sezonie suszenia zielonek, w okresie zimowym wykonywał pracę palacza c.o. w blokach mieszkalnych. W czerwcu 1986 r. ukończył kurs obsługi suszarni zboża i został brygadystą pracującym w suszarni.

(...) Oddział w T. wniósł o oddalenie odwołanie podtrzymujące stanowisko z zaskarżonej decyzji.

### **Sąd zważył, co następuje:**

R. J. (1) urodził się 6 marca 1952 r. Na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał 30 lat 7 miesięcy i 2 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Do dnia 30 kwietnia 2012 r. pozostawał w zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę. W dniu 18 lipca 2012 r. złożył w organie rentowym wniosek o przyznanie emerytury. W dniu 1 października 2012 r. ponownie podjął pracę w oparciu o umowę o pracę i pozostał w zatrudnieniu do 31 grudnia 2012 r.

/dowód: akta osobowe koperta k. 66, zaświadczenie ZUS k. 67 akt sprawy, wniosek o emeryturę k. 1-3, karta przebiegu zatrudnienia k. 69 akt emerytalnych/

Od 4 grudnia 1973 r. do 15 maja 1994 r. R. J. (1) zatrudniony był w Gospodarstwie Rolnym Skarbu Państwa w O. Zakładzie (...) w M.. Od początku zatrudnienia pracował w S. Z., najpierw jako pracownik fizyczny. W marcu 1974 r. ukończył kurs palacza suszarni, a w grudniu 1974 r. kurs operatora suszarni pasz.

W kwietniu 1975 r. powierzono mu obsługę urządzeń mieszalni, a jego obowiązki sprecyzowano w dniu 3 kwietnia 1975 r. w szczegółowym zakresie czynności.

W styczniu 1978 r. R. J. (1) ukończył kurs palacza centralnego ogrzewania.

W czerwcu 1986 r. uzyskał uprawnienia do obsługi suszarni i technologa suszenia ziarna.

Suszarnia w M. pracowała sezonowo od maja do września, a nawet października. Temperatura powietrza przekraczała 35°C. R. J. (1) w okresie pracy suszarni zatrudniony był przy obsłudze urządzeń do suszenia i pakowania suszu, a przynajmniej od sezonu grzewczego 1979 r., w okresie od października do kwietnia wykonywał obowiązki palacza centralnego ogrzewania w kotłowni nie zautomatyzowanej, węglowej służącej do ogrzewania bloków mieszkalnych, należących do Zakładu Rolnego w M..

Na czas kampanii suszarniowej powierzano R. J. (1) obowiązki starszego robotnika, co wiązało się z dodatkowym nadzorem stanowiska palacza, obsługi workownicy i podpychania zielonek, oprócz wykonywania obowiązków aparatu suszarni zielonek. Od 1 lipca 1986 r. R. J. (1) zatrudniony był na stanowisku brygadzysty przemysłu, jednak jego zakres obowiązków nie uległ zmianie i nadal wykonywał pracę aparatu suszarni zielonek nadzorującego wszystkie stanowiska w suszarni w okresie kampanijnym, a poza tym okresem pracował jako palacz centralnego ogrzewania. Stan ten nie uległ zmianie aż do ustania zatrudnienia.

W dniu 4 października 1994 r. pracodawca wydał R. J. (2) zaświadczenie o pracy w warunkach szczególnych, w którym potwierdzono, iż w okresie od 1 kwietnia 1979 r. do 15 maja 1994 r. wykonywał pracę aparatu suszarni zielonek SB 1,5 i palacza centralnego ogrzewania wymienione w wykazie A w Dziale XIV pkt 1 i 11 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Dz. U. Nr 8 z dnia 18 lutego 1983 r. poz. 43.

Następca prawny Gospodarstwa Rolnego Skarbu Państwa w O. – Agencja Nieruchomości Rolnych Oddział w B. w dniu 9 maja 2012 r. wydała ubezpieczonemu świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach jedynie za okres od 1 kwietnia 1979 r. do 30 czerwca 1986 r. uznając, że na podstawie akt osobowych tylko ten okres można zaliczyć do pracy w suszarni.

/dowód: umowy o pracę z 04.12.1973; 01.02.1974, zaświadczenie Nr 10/11/74, zaświadczenie Nr 41/9/74, zakres czynności z 03.04.1975 r., powierzenie obowiązków na czas kampanii umowa o pracę z 01.07 1986 r., świadectwo z 04.10.1994 r. w aktach osobowych koperta k. 18 akt sprawy, świadectwo ukończenia kursu k. 6 akt sprawy, zaświadczenie o ukończeniu kursu k. 5 akt sprawy, legitymacja ubezpieczeniowa koperta k. 40 akt sprawy, świadectwo z 09.05.2012 r. k. 8, pismo wyjaśniające k. 50 akt emerytalnych, zeznania świadków J. Ś. k. 59 i verte, J. S. (1) k. 59 verte i k. 60, zeznania R. J. k. 60 verte/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaliczył do pracy w warunkach szczególnych wyłącznie okres wskazany w świadectwie (...) tj. okres od 1 kwietnia 1979 r. do 30 czerwca 1986 r. – 7 lat i 3 miesiące.

/dowód: okoliczność bezsporna/

W okresie po 14 listopada 1991 r. R. J. (1) przez okres 14 dni przebywał na zwolnieniu lekarskim od 3 do 16 grudnia 1994 r.

/dowód: karta przebiegu zatrudnienia k. 69 akt emerytalnych/

### **Sąd zważył, co następuje:**

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o okoliczności bezsporne, dokumenty zgromadzone w aktach sądowych, w aktach organu rentowego i w aktach osobowych wnioskodawcy z Gospodarstwa Rolnego (...) w B. i Gospodarstwa Rolnego Skarbu Państwa w M.. Sąd przyznał im walor wiarygodności, gdyż żadna ze stron skutecznie nie zakwestionowała ich autentyczności, ani też prawdziwości zawartych w nich informacji. Nie budziły one także wątpliwości Sądu.

Sąd ustalił również stan faktyczny w oparciu o zeznania świadków J. Ś. i J. S. (1), którzy razem z wnioskodawcą pracowali w spornym okresie w Gospodarstwie Rolnym SP w O. Zakładzie w M.. Posiadali oni niekwestionowaną wiedzę co do zakresu obowiązków i czynności, które faktycznie R. J. (1) wykonywał. Ich zeznania były spójne, logiczne i rzeczowe, wzajemnie ze sobą korespondowały i znajdowały potwierdzenie w aktach osobowych wnioskodawcy. Świadkowie ci zgodnie potwierdzili, że R. J. (1) przynajmniej od czasu uzyskania uprawnień palacza centralnego ogrzewania pracował w sezonie grzewczym jako palacz c.o. w kotłowni zakładowej ogrzewającej budynki mieszkalne, a w okresie kampanii suszarniowej obsługiwał aparaturę suszarni, w której temperatura przekraczała 35°C. przy czym świadek J. S. wykonywał identyczne obowiązki jak R. J. i z tego tytułu przeszedł na emeryturę w obniżonym wieku.

Ustalenia stanu faktycznego Sąd oparł także na zeznaniach wnioskodawcy. Za wiarygodne uznano zeznania wnioskodawcy na okoliczność jej zatrudnienia, wykonywanych prac w suszarni i w kotłowni w M., bo były logiczne, spójne i rzeczowe oraz korespondowały z dowodami z dokumentów w aktach osobowych oraz zeznaniami świadków. Wnioskodawca opisał dość szczegółowo jakie obowiązki wykonywał pracując w tym zakładzie pracy.

Akta osobowe zawierały dokumenty, które w korelacji z zeznaniami świadków i ubezpieczonego w sposób pewny potwierdzały, że wykonywał on prace aparatowego i palacza stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy z podziałem na prace w poszczególnych sezonach.

Przechodząc do rozważań prawnych w pierwszej kolejności odnieść należało się do regulacji art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), w myśl którego urodzonym po 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku w przypadku mężczyzn – 60 lat, jeżeli w dniu 1 stycznia 1999 r. spełnili łącznie niżej wymienione warunki:

- osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat,
- posiadają co najmniej 15 – letni okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a nadto:
- nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego, a w przypadku przystąpienia złożyli wniosek o wykreślenie z funduszu i przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa,
- rozwiązali stosunek pracy – w przypadku ubezpieczonych będących pracownikami (wymóg obowiązujący do 31 grudnia 2012 r.).

W przedmiocie określenia wymaganego wieku emerytalnego, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków na podstawie których przysługuje ubezpieczonemu prawo do tzw. Wcześniejszej emerytury przepis art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS odsyła do „przepisów dotychczasowych”. Stosowne regulacje – stanowiące obecnie obowiązujące prawo – zawarte są w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). W myśl § 2 ust. 1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do wcześniejszej emerytury są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Pojęcie pracy wykonywanej stale należy rozumieć jako pracę wykonywaną na danym stanowisku pracy, zgodnie z rozkładem czasu pracy i w pełnym wymiarze czasu pracy, ustalonym dla danego stanowiska. W związku z powyższym nie będzie uznawana za taką pracę praca wykonywana np. w połowie wymiaru czasu pracy lub tylko kilka lub kilkanaście dni w miesiącu. Natomiast wykazy prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zostały zawarte w wykazach A i B stanowiących załącznik do tegoż rozporządzenia. W przepisie § 1 ust. 2 i 3 rozporządzenia w zakresie sprecyzowania stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach znajduje się odsyłanie do odpowiednich przepisów resortowych.

Zgodnie art. 472 k.p.c. i 473 k.p.c. w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych każdy fakt mający wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organem rentowym w toku postępowania administracyjnego (tak też uchwała SN z 10 marca 1984., III UZP 6/84, LEX nr 14625, uchwała SN z 27 maja 1985 r., III UZP 5/85, LEX nr 14635).

W niniejszej sprawie bezspornym było, iż wnioskodawca posiada wymagany ogólny staż pracy (organ rentowy uwzględnił na dzień 1 stycznia 1999 r. łącznie 30 lat 6 miesięcy i 11 dni okresów składkowych i nieskładkowych), nie przystąpił do OFE oraz nie pozostawał w stosunku pracy (w dacie złożenia wniosku, aż do 01.10.2012 r.). W dniu 6 marca 2012 r. ubezpieczony ukończył wcześniejszy wiek emerytalny – lat 60.

Istota sporu w niniejszym postępowaniu koncentrowała się jedynie wokół ustalenia czy ubezpieczony wykazał okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze co najmniej 15 lat.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nakazywał uznanie za okres pracy w warunkach szczególnych dodatkowo okresu od 1 lipca 1986 r. do 15 maja 1994 r. (7 lat 10 miesięcy i 15 dni), albowiem poza zmianą nazwy stanowiska pracy R. J. (1) jego faktyczny zakres obowiązków nie uległ zmianie.

Pracodawca bezpośrednio po zakończeniu umowy o pracę w 1994 r. dał temu wyraz wystawiając zaświadczenie o pracy w warunkach szczególnych z dnia 4 października 1994 r.

Pod świadectwem podpisał się kierownik zakładu znający bezpośrednio pracę ubezpieczonego. Agencja Nieruchomości Rolnych odmawiając potwierdzenia treści zaświadczenia kierowała się już tylko treścią dokumentów bez pogłębienia analizy o inne dowody.

Dlatego pierwszeństwo należy przyznać dokumentowi wydanemu przez pracodawcę, a nie przez następcę prawnego pracodawcy.

W wykazie A, działu XIV pod pozycją 1 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) wskazano jako prace wykonywane w szczególnych warunkach: prace nie zautomatyzowanych palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego, a pod poz. 11 prace w suszarniach z zastosowaniem podgrzewania jeżeli temperatura powietrza przekracza 35°C. W wydanym natomiast na podstawie delegacji zawartej w § 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) zarządzeniu Ministra Rolnictwa Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. (Dz. U. Nr 2, poz. 4) w załączniku nr 1, wykazie A dziale XIV pod pozycją 1 pkt 4 wymieniono palacza, a pod pozycją 11 pkt 2 wymieniono suszarniowego zielonek i pakowacza suszu.

Jednakże od wskazanego okresu pracy od 1 lipca 1986 r. do 15 maja 1994 r., na podstawie art. 32 ust. 1 a pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, Sąd odliczył od stażu pracy w szczególnych warunkach okres niewykonywania pracy, za który ubezpieczony po dniu 14 listopada 1991 r. uzyskiwał zasiłek chorobowy w wymiarze łącznie 14 dni. Tym samym ubezpieczony wykazał ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych (7 lat 10 miesięcy i 1 dzień + zaliczone przez ZUS 7 lat i 3 miesiące).

Reasumując Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, iż ubezpieczony spełnił wszystkie warunki do przyznania emerytury opisane w art. 184 ust 1 i 2 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS od miesiąca złożenia wniosku i przyznał prawo do spornego świadczenia od 1 lipca 2012 r. jednocześnie Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego w oparciu o art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej, albowiem sprzeczne dokumenty złożone przez wnioskodawcę, uzasadniały wątpliwości ZUS co do rzeczywistego okresu pracy R. J. (1) w szczególnych warunkach.

27.03.2013 r.

Przewodnicząca  
SSO Lucyna Ramlo